

РЕШЕНИЕ

№ 1364

гр. София, 02.10.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ТО VI-5, в публично заседание на десети юли през две хиляди двадесет и пета година в следния състав:

Председател: Цветанка Бенина

при участието на секретаря Антоанета Н. Стефанова
като разглежда докладваното от Цветанка Бенина Търговско дело № 20241100902528 по описа за 2024 година

Ищецът МБАЛ „Света София“ ЕООД твърди в **исквата молба**, че извършва дейност като болнично лечебно заведение - многопрофилна болница за активно лечение по смисъла на чл. 9, ал. 1 и чл. 10, т. 3а от ЗАЗ по силата на разрешения за осъществяване на лечебна дейност № МВ—304/24.01.2014 г. № МВ-304/20.04.2016 г., № МВ304/28.03.2019 г. и № МВ 304/28.09.2021 г., издадени от Министъра на здравеопазването.

Посочва, че на 22.05.2018 г. ищцовото дружество и ответника - Национална здравноосигурителна каса (НЗОК), на основание чл. 59, ал. 1 от Закона за здравното осигуряване и НРД 2018, сключили Договор № 22-2441/22.05.2018 г. за оказване на болнична помощ по клинични пътеки, изменен и допълнен с допълнително споразумение № 7/22.02.2019 г., по силата на който ответникът възложил, а ищецът приел да изпълнява срещу заплащане болнична помощ на здравноосигурени лица по пар. 2, ал. 1 от Закона за бюджета на НЗОК (ЗБНЗОК) за 2018 г., по пар. 2, ал. 1 от ЗБНЗОК за 2019г., както и на лица по пар. 9, ал. 1 от ЗБНЗОК за 2018 г. и пар. 8, ал. 1 от ЗБНЗОК за 2019 г. по клинични пътеки от приложение № 9 към чл. 1 от Наредба №3/2018 г. за определяне на пакета от здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК и посочени в приложение № 17а „Клинични пътеки“ към НРД 2018 и приложение № 176 „Клинични пътеки № 51, 120 и 206“ към НРД 2018.

Ищецът твърди, че по силата на чл. 1, ал. 2 от договора ответникът се задължил да заплаща дейностите по ал. 1 съгласно глава деветнадесета от НРД 2018, а в чл. 20, ал. 1 от процесния договор били посочени единичните цени на клиничните пътеки по отделните видове дейности. Заявява, че съгласно чл. 46 от договора ответникът дължи заплащане на договорената и извършена дейност по клинична пътека до 25-то число на месеца, следващ отчетния, с изключение на хипотезите по чл. 46, т. 1, т. 2 и т. 3. Съгласно чл. 41, ал. 1 от договора при забава в плащането, възложителят дължи на изпълнителя обезщетение за забава в размер на законната лихва. Ищецът посочва съдебна практика по въпроса кога настъпва изискуемостта на задължението на НЗОК

за заплащане на надлимитна дейност в смисъл, че изпълнение на задължението за плащане на надлимитните дейности НЗОК дължи до приключване на финансовата година, в която са извършени, т. е. до 31.12. на съответната година, в случая - 2019 г.

Сочи, че за извършената болнична дейност по процесния договор, ежемесечно ищцовото дружество издавало на ответника фактури, придружени със спецификация за болнична медицинска помощ, в която за съответния период са описани извършените дейности по клинични пътеки, по видове и цени, определени по реда на чл. 55д 33О.

Ищцовото дружество предявило против ответника искове за осъждането му да заплати дължимите суми по надлимитната дейност, ведно със законната лихва върху тях до предявяване на иска. По така предявените искове е постановено влязло в сила Решение по т.д. № 1625/2022 г. по описа на СГС, съгласно което ответникът е осъден да заплати на ищеца следните суми - на основание чл. 79, ал. 1 от 33Д, вр. чл. 59 33О, а именно - сумата от 292 677.60 лв. - представляваща цена на извършена болнична медицинска помощ по сключения между страните договор от 22.05.2018 г., осъществена в периода м. 03 - м. 08.2019 г. и м. 12.2019 г., както и сумата от 2440 лв., представляваща цена на извършени амбулаторни процедури по договор за извършване на амбулаторни процедури № 22 - 6974, сключен през м. 05.2018 г. за периода м. 04.2019 г. - м. 05.2019 г. и на основание чл. 86, ал. 1 33Д сумата от 69 585.96 лв. - лихва за забава върху главниците за периода 01.01.2020 г. - 31.08.2022 г. или общо ответникът е осъден да заплати на ищеца сума в размер на 295 117.60 лв., представляваща главници за извършени надлимитни болнични услуги, ведно със законната лихва върху тази сума до 31.08.2022 г. С решението си съдът приел, че ответникът е в забава по отношение и на двете главници след 01.01.2020 г., като и до момента ответникът не е заплатил, както сумите, за които е осъден по т.д. № 1625/22 г. на СГС, така и законната лихва върху тях.

Посочва, че влязлото в законна сила решение има сила на пресъдено нещо в отношенията между страните, в т.ч. и за правопораждащите факти от същото правоотношение, от което се претендира и процесното вземане - с него е признато за установено, че главниците, върху които с настоящия иск се претендира законна лихва, са дължими за извършена надлимитна дейност и падежът им е до 31.12.2019 г. Горното обуславя правният интерес за ищеца от предявяване на настоящия иск за осъждането на ответника да заплати законната лихва за забава върху описаните по-горе две главнични суми, считано от 01.09.2022 г. (датата на предявяване на иска по т.д. № 1625/22 г. на СГС) до окончателното издължаване, чийто размер за периода от 01.09.2022 г. до датата на предявяване на иска предмет на разглеждане в настоящото производство, възлиза съответно: върху сумата от 292 677.60 лв. - 85813.39 лева; върху сумата от 2440 лв. - 715.42 лева.

Претендира ответникът да бъде осъден да заплати на ищеца сумата от 85813.39 лева, представляваща законната лихва за забава за периода от 01.09.2022 г. до датата на завеждане на исковата молба – 19.12.2024 г., начислена върху главницата от 292 677.60 лв. - представляваща цена на извършена болнична медицинска помощ по договор № 22-2441/22.05.2028 г. за оказване на болнична помощ по клинични пътеки, изменен и допълнен с допълнително споразумение № 7/22.02.2019 г. за периода м. 03. - м.08.2019 г. и м. 12.2019 г., както и законната лихва върху същата сума от датата на завеждане на исковата молба до окончателното издължаване; сумата от 715.42 лева, представляваща законната лихва за забава за периода от 01.09.2022 г. до датата на завеждане на исковата молба – 19.12.2024 г., начислена върху главницата от 2440 лв., представляваща цена на извършени амбулаторни процедури по договор за извършване

на амбулаторни процедури № 22 - 6974, сключен през м.05.2018 г. за периода м.04.2019 г. - м.05.2019 г., както и законната лихва върху същата сума от 2440 лв., от датата на завеждане на исковата молба до окончателното издължаване. Претендира присъждането на разноски в настоящото производство.

В законоустановения срок е постъпил **писмен отговор на исковата молба**, в който ответникът излага твърдения, че паричните вземания срещу държавни учреждения се изплащат от предвидените за това средства по бюджета им. За целта, кредиторът следвало да подаде искане за плащане към съответното учреждение, в което да посочи номера на изпълнителния лист, издаден в електронна форма. При липса на тези средства, първостепенният ръководител с бюджет предприема необходимите мерки, за да се предвидят най-късно в следващия бюджет - чл. 519, ал. 2 ГПК. Ответникът твърди, че такова искане от ищеца няма и бюджет не е приет.

Прави възражение за погасяване на претендираните акцесорни вземания по давност. В тази връзка излага доводи, че същите не са били част от исковата претенция по приключилото с влязло в сила решение т.д. № 1625/2022 г. по описа на СГС, както и че спрямо тях е приложима кратката тригодишна давност. Изискуемостта на главните вземания е настъпила на 01.01.2020 г., поради което към момента на предявяване на исковите предмет на разглеждане в настоящото производство е изтекъл периодът на погасителна давност. Предвид изложеното моли исковите да бъдат отхвърлени като неоснователни. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Ищецът е депозирал **допълнителна искова молба**, в която оспорва възражението на ответника за изтекла погасителна давност върху вземанията за лихва и поддържа твърденията от исковата молба. В подкрепа на това излага доводи, че началната дата на периода, за който се претендират вземанията за мораторна лихва е 01.09.2022 г., поради което тригодишният период на погасителната давност изтича на 01.09.2025 г., а исковите се предявени преди това.

Ответникът е депозирал **отговор на допълнителната искова молба**, в който поддържа направените в първоначалния отговор възражения.

Предявени са кумулативно искове с правно основание **чл. 86, ал. 1 от ЗЗД** за осъждане на ответника да заплати сумата от **85 813.39 лева**, представляваща законна лихва за забава за периода от 01.09.2022 г. до датата на завеждане на настоящото дело – 19.12.2024 г., начислена върху главницата от 292 677.60 лв. - представляваща цена на извършена болнична медицинска помощ по договор № 22-2441/22.05.2028 г. за оказване на болнична помощ по клинични пътеки, изменен и допълнен с допълнително споразумение № 7/22.02.2019 г. за периода м. 03. - м.08.2019 г. и м. 12.2019 г., ведно със законната лихва върху сумата по главницата от 292 677.60 лв., считано от датата на завеждане на исковата молба (19.12.2024 г.) до окончателното изплащане; **715.42 лева**, представляваща законна лихва за забава за периода от 01.09.2022 г. до датата на завеждане на настоящото дело – 19.12.2024 г., начислена върху главницата от 2440 лв., представляваща цена на извършени амбулаторни процедури по договор за извършване на амбулаторни процедури № 22 - 6974, сключен м.05.2018 г. за периода м.04.2019 г. - м.05.2019 г., ведно със законната лихва върху сумата по главницата от 2440 лв., считано от датата на завеждане на исковата молба (19.12.2024 г.) до окончателното изплащане.

Съдът, като разгледа представените по делото релевантни за правния спор

доказателства, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

Видно от представения по делото Договор за оказване на болнична помощ по клинични пътеки от 22.05.2018 г., сключен между НЗОК – възложител и „МНОГОПРОФИЛНА БОЛНИЦА ЗА АКТИВНО ЛЕЧЕНИЕ – СВЕТА СОФИЯ“ЕООД – изпълнител, в чл. 4 от същия е предвидено правото на изпълнителя да получи договореното заплащане за извършената и отчетена дейност по клинични пътеки при условията, в сроковете и по реда, определени в НРД за медицинските дейности за 2018 г. и договора, като в случай на забава, възложителят дължи на изпълнителя законната лихва за забава за просроченото време. В чл. 41, ал. 1 от договора е предвидено, че при незаплащане на отчетена дейност в предвидените срокове, възложителят дължи на изпълнителя законната лихва за забава за просроченото време, като са предвидени изключения за прилагането на реда по чл. 4, ал. 2 от договора – при недостиг на бюджетни средства на НЗОК за здравноосигурителни плащания за БМП и медицински, изделия прилагани в БМП и взето решение на Надзорния съвет на НЗОК за извършване на частично плащане, както и за бюджетни средства на НЗОК за здравноосигурителни плащания за лекарствени продукти за лечение на злокачествени заболявания в условията БМП или за отлагане на плащанията, за които не са констатирани основания за отхвърляне на плащанията по чл. 31, ал. 12 от договора.

Представен е и Договор за извършване на амбулаторни процедури от м. 05.2018 г., сключен между НЗОК – възложител и „МНОГОПРОФИЛНА БОЛНИЦА ЗА АКТИВНО ЛЕЧЕНИЕ – СВЕТА СОФИЯ“ЕООД – изпълнител, в чл. 1 от който е посочен предметът на договора и в табличен вид са посочени отделните амбулаторни процедури, попадащи в неговия обхват. В чл. 36 от договора се съдържат необходимите документи за отчитане и заплащане на договорената и извършена дейност. В чл. 45 от договора е предвиденото правото на изпълнителя да получи обезщетение при забава в плащането от възложителя в размер на законната лихва за периода на забавата.

Приложено е и подписаното между страните Споразумение № 7/22.02.2019 г., неразделна част от договора, с което същият е актуализиран в частта относно видовете дейности дължими изпълнителя по предоставяната от него болнична помощ, количеството и вида на клиничните пътеки, гарантирани от бюджета на НЗОК според Националния рамков договор /НРД/ за 2018 г., съобразени с бюджета на НЗОК за 2018 г. и 2019 г.

Видно от представеното по делото влязло в сила решение № 531 от 21.04.2023 г. по т.д. № 1625/2022 г. по описа на СГС, ТО – VI-23 състав, НЗОК е осъдена за заплати на МБАЛ „Света София“ЕООД по предявените иски с правно основание чл. 79, ал. 1 ЗЗД, във вр. чл. 59 ЗЗО сумата от 292 677.60 лв. – представляваща цена на извършена болнична медицинска помощ по Договор № 22-2441/22.05.2018 г. за оказване на болнична помощ по клинични пътеки, изменен и допълнен с допълнително споразумение № 7/22.02.2019 г., начислена за периода м. 03 – м. 08.2019 г. и м. 12.2019 г., както и сумата от 2440 лв. – представляваща цена на извършени амбулаторни процедури по Договор за извършване на амбулаторни процедури № 22- 6974, сключен м. 05.2018 г. за периода м. 04 – м. 05.2019 г., както и по предявените иски с правно основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД – сумата от 69 585.96 лв. – лихва за забава върху главницата от 257 196.60 лв., начислена за периода 01.01.2020 г. – 31.08.2022 г. и сумата от 6404.42 лв. – лихва за забава за периода 01.01.2021 г. – 31.08.2022 г., начислена върху главницата от 37 921 лв. Решението на СГС е потвърдено с решение № 758 от 11.12.2023 г. по т.д. № 549/2023 г. по описа на САС, 15-ти търговски състав. По постъпила касационна жалба на НЗОК срещу решението на САС е постановено Определение № 3210 от 02.12.2024 г., постановено по т.д. № 742/2024 г. по описа на

ВКС, ТК, с което не е допуснато касационно обжалване

С определенията си по чл. 140 ГПК от 25.04.2025 г. съдът е отделил са безспорни и ненуждаещи се от доказване фактите относно признатите като дължими с влязлото в сила решение на СГС, ТО – VI-23 състав суми по процесния договор за главниците и начислената законна лихва за забава върху тях, с оглед неизпълнение на задължението на възложителя да заплати сумите по главниците след настъпване на тяхната изискуемост.

Предмет на разглеждане в настоящото производство са предявените иски между същите страни за законна лихва за забава върху главниците по осъдителния диспозитив на влязлото в сила решение на СГС, ТО – VI-23 състав, начислени за периода след този на разглежданите иски на същото основание в производството по влязлото в сила решение – т.д. № 1625/2022 г. по описа на СГС. Основателността на исковите си ищецът обосновава с твърденията, че до момента на депозиране на исковата молба ответникът не е заплатил задълженията си по главниците по влязлото в сила решение, поради което дължи обезщетение за забава към този момент.

Съгласно процесуалната норма на чл. 297 ГПК влязлото в сила решение е задължително за страните, техните правоприменици, за съда, който го е издал и за всички други учреждения и съдилища на територията на страната. В това се изразява действието на силата на пресъдено нещо на влязлото в сила решение, с която се установява съществуването на материалното право по предявения иск. Източникът на силата на пресъдено нещо е диспозитивът на съдебното решение, в който са изведени правните последици в резултат на обсъденото в мотивите подвеждане на установените факти по делото спрямо приложимата правна норма.

При това положение и с оглед задължителната сила на постановеното с влязлото в сила решение, настоящият съдебен състав приема, че ответникът НЗОК дължи на ищеца МБАЛ „Света София“ ЕООД сумите по главниците, начислени, съответно за цена за извършена болнична медицинска помощ по клинични пътеки - 292 677.60 лв. по Договор № 22-2441/22.05.2018 г. и цена за извършени амбулаторни процедури – 2440 лв. по Договор за извършване на амбулаторни процедури № 22- 6974, сключен м. 05.2018 г. Със сила на пресъдено нещо се ползва и приетата като начална дата на периода на забавата на ответника да плати, свързана с дата изискуемост на претендираното вземане, а именно за главницата от 257 196.60 лв. – 01.01.2020 г., като в мотивите си съдът е свързал същата с приключване на финансовата година, в която са извършени надлимитните дейности /2019 г., съответно – 31.12.2019 г./. За част от главницата в размер на сумата от 37 921 лв. съдът е приел за установен факта, че ответникът е поискал плащане след изтичане на финансовата година, за която се дължи /2019 г./ с писмо от 11.05.2020 г., поради което е определил начална дата на периода на забавата – 01.01.2021 г. Присъдените при основателност на иска по чл. 86, ал. 1 ЗЗД лихви за забава върху всяка от главниците са за периода на забавата до 31.08.2022 г.

Предмет на разглеждане в настоящото производство са предявени иски за законна лихва за забава за периода след този по исковите по чл. 86, ал. 1 ЗЗД по т.д. № 1625/2022 г. по описа на СГС, ТО – VI-23 състав. По делото е безспорно, че ответникът не е извършил плащане на сумите по главниците, като възраженията му се състоят в непредприетите от ищеца действия преди това да отправи искане за плащане въз основа на изпълнителния лист към съответното учреждение, за да бъде приет бюджет, в който да бъдат включени подлежащите на принудително изпълнение суми.

В хода на производството е депозирана молба от ответника НЗОК с вх. № 68401/05.06.2025 г., в която се съдържат твърдения за предявен за плащане от МБАЛ „Света София“ ЕООД Изпълнителен лист от 13.01.2025 г. – с вх. № 11-02-

226/31.01.2025 г., издаден по т.д. № 1625/2022 г. по описа на СГС, ТО – VI-23 състав, за присъдените с решението суми, което волеизявление по своя характер представлява признание от страната на неизгоден за нея факт, ползващо се материална доказателствена сила по отношение на него. В молбата са изложени твърдения за погасяване на сумите по издадения изпълнителен лист с платежно нареждане от 24.02.2025 г.

При това положение, за да бъдат изплатени сумите по главниците, са изпълнени изискванията на чл. 519, ал. 2 ГПК, в която е регламентиран редът за принудително изпълнение срещу държавни учреждения и общини. В текста на разпоредбата е предвидено задължението на кредитора да подаде искане за плащане към съответното учреждение, като паричните вземания подлежат на изплащане от предвидените за това средства в бюджета му, а при липса на такива, следва да бъдат предприети мерки за включването им в бюджета за следващата финансова година. За принудителното събиране на вземанията срещу държавни учреждения е необходимо да е издаден изпълнителен лист на годно основание за това /в случая влязло в сила съдебно решение/, както и да е заявено искане за плащане, към което да бъде приложен съответно изпълнителният лист.

В случая, доколкото вземанията за главниците, обуславящи претендираното обезщетение за забава, са установени със съдебно решение, тяхната изискуемост настъпва с влизането му в сила – 02.12.2024 г., на която дата е постановено определението на ВКС, с което не е допуснато на касационно обжалване решението на САС. Доколкото не е определен ден за изпълнение на сумите по влязлото в сила решение, съгласно чл. 84, ал. 2 ЗЗД длъжникът изпада в забава след като бъде поканен от кредитора да изпълни. По отношение на вземанията към държавни учреждения, макар и с особен статут и регламентация, не е предвидено ограничение за прилагане на общите правила по ЗЗД за неуредените със специалния закон въпроси. Съгласно разпоредбата на чл. 86 ЗЗД при забава да изплати парично задължение длъжникът изпада в забава, за което дължи обезщетение в размер на законната лихва. В случая, поканата до ответника съдът приема за адресирана с предявяване на изпълнителния лист – 31.01.2025 г. Предвиденият специален ред за принудително изпълнение срещу държавни учреждения по чл. 519, ал. 2 ГПК не изключва изпадането им в забава по силата на закона – чл. 86 ЗЗД и съответно ангажиране отговорността им за това до размера на обезщетението за забава. Този специален ред е предвиден с оглед създаването на такъв за предявяването на вземането пред финансовия орган, който дължи да ги включи в държавния бюджет, като при наличен кредит – в същата финансова година, а при липсата на такъв – в бюджета за следващата, с което реално се достига до доброволно изпълнение, като се ограничава прилагането на способите за принудително изпълнение по общите правила срещу държавата.

При това положение, според съдебния състав, ответникът е изпаднал в забава да плати от 01.02.2025 г., поради което не дължи обезщетение за забава за периода по предявения иск, а именно от 01.09.2022 г. до датата на завеждане на исковата молба – 19.12.2024 г. Предявените искове на основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД за посочения период върху всяка от главниците се явяват неоснователни и като такива следва да бъдат изцяло отхвърлени.

Неоснователна се явява претенцията за заплащане на законна лихва за забава върху главниците за периода от датата на завеждане на исковата молба до окончателното изплащане на сумите, доколкото същата се явява законова последица при основателност на претендираното вземане по предявените искове.

Съдебни разноси: С оглед изхода на спора, на основание чл. 78, ал. 3 и ал. 8 ГПК ищецът следва да бъде осъден да заплати сторените от ответника разноси за

производството, а именно в размер на 600 лв. – юрисконсултско възнаграждение, определено съгласно чл. 25, ал. 1 и ал. 2 от Наредба за заплащането на правната помощ.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от МБАЛ „СВЕТА СОФИЯ“ ЕООД, ЕИК 130466880, със седалище и адрес на управление – гр. София, бул. България № 104, против НАЦИОНАЛНА ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНА КАСА, ЕИК 121858220, със седалище и адрес на управление – гр. София, ул. Кричим № 1, искове с правно основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД, за сумите - **85 813.39 лева**, представляваща законна лихва за забава за периода от 01.09.2022 г. до датата на завеждане на настоящото дело – 19.12.2024 г., начислена върху главницата от 292 677.60 лв. - представляваща цена на извършена болнична медицинска помощ по договор № 22-2441/22.05.2028 г. за оказване на болнична помощ по клинични пътеки, изменен и допълнен с допълнително споразумение № 7/22.02.2019 г. за периода м. 03. - м.08.2019 г. и м. 12.2019 г., ведно със законната лихва върху сумата по главницата от 292 677.60 лв., считано от датата на завеждане на исковата молба (19.12.2024 г.) до окончателното изплащане; **715.42 лева**, представляваща законна лихва за забава за периода от 01.09.2022 г. до датата на завеждане на настоящото дело – 19.12.2024 г., начислена върху главницата от 2440 лв., представляваща цена на извършени амбулаторни процедури по договор за извършване на амбулаторни процедури № 22 - 6974, сключен м.05.2018 г. за периода м.04.2019 г. - м.05.2019 г., ведно със законната лихва върху сумата по главницата от 2440 лв., считано от датата на завеждане на исковата молба (19.12.2024 г.) до окончателното изплащане.

ОСЪЖДА МБАЛ „СВЕТА СОФИЯ“ ЕООД, ЕИК 130466880, със седалище и адрес на управление – гр. София, бул. България № 104, да заплати на основание чл. 78, ал. 3 и ал. 8 ГПК на НАЦИОНАЛНА ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНА КАСА, ЕИК 121858220, със седалище и адрес на управление – гр. София, ул. Кричим № 1, сумата от **600 лв.** – съдебни разноски.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски апелативен съд в 2-седмичен срок от връчване на съобщение за изготвянето му страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____